אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תתמח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ג' מרחשוון תרע"ח - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

החגים עברו בחדווה עם ידידים, אבל הטרדות מונעות סדר בעבודה. על שיעור של הרצי"ה בבזל: טוב לקבוע בהלכות ארץ ישראל - 'דרישה דציון'. 'מחתך בבשר' - צובע חייב רק בבשר העומד למכירה, ולא בבשר אדם (מנחת חינוך). אין סברה שמלאכה חשובה תחשיב מלאכה אחרת. הרב קוק חושש שקמחי שותק בגלל מצב דחוק וחובם.

עיקרי הדברים

- שיעור בהלכות ארץ ישראל.
- צובע בבשר.
- חוב לקמחי.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], ג' מ"ח תרע"ח[2].

בני מחמדי ויקירי שליט"א[3], כבר זמן רב יותר מהרגיל עבר עלינו שלא הרוית את צמאוננו בדבריך היקרים. הואיל נא ושמחנו מכל אשר עמדך לטובה ולברכה, ולדי הישועה להצליחך בכל פינותיך ולהעמידנו בקרן אורה בחסדו הגדול.

עברו עלינו ימי הקודש של ראשית השנה ת"ל[4] כשורה, בחליפות מצבים ברוח הכלל לפי שינויי העתים, ובכלל ב"ה ברוח נכון ובחדוה חגיגית בתוך אחי ועמי, ידידים טהורי לב, המקושרים בקישור נפשי עדין וקדוש, יברכם ד'. אמנם הטרדות המעשיות והרעיוניות רבו מאד, באין אפשרות לשכלל איזה סדר בעבודות מסודרות וצור עולמים ב"ה ירחיב לנו בישועתו ויעמד במרחב רגלנו להתהלך ברחבה, בהשכלת אמתו וחקר פקודיו, חיי עולם ומשוש דורים לכל בהם חמדת נפשנו עדי עד.

מה שלו'[5] חביבינו הרה"ג[6] ד"ר[7] אשר ודו"ר[8] הערץ שי'[9] וביתם וכא"ל[10], היושבים הם במנוחה. יגונן ד' עליהם בכל טוב.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 תרע"ח - השנה תרע"ח (1917/1918)
3 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
4 ת"ל - תודה לא-ל
5 שלו' - שלום
6 הרה"ג - הרב הגאון
7 ד"ר - דוקטור
8 ודו"ר - ודוקטור
9 שי' - שיחיה
10 וכא"ל - וכל אשר לו

ע"ד[11] השעור, [שיעור שמסר הרצי"ה בשווייץ; ראו כרך ג', אגרת תתלח] הי'[12] ראוי ונכון מאד לקבע ענין של הלכה דארץ ישראל, ואין בזה כלל משום יוהרא, ומקיימים אנו בזה ג"כ[13] דרישה דציון שהוא באמת דבר השוה לכל נפש, והלואי ישוטטו רבים בעניני הלכות א"י[14], להעיר ולעורר את האהבה ולסגל את הנשמה הכללית והפרטית לקדושת הארץ ואור בהירות תורתה. בענין הערתך בהא דמחתך בבשר הוא, פשוט הוא דחיוב צובע הוא רק בבשר העומד למכירה, כדאמר התם (ע"ה[15] ב') [שבת עה] לתקן דלא ליתי דרי בתראי וליחכו, ולא שייך כלל בבשר אדם. ובס' מנחת חינוך במוסך השבת ["מוסך השבת": חלק מספר "מנחת חינוך" העוסק בל"ט מלאכות שבת] כתב ג"כ בפשיטות להוכיח, דהרמב"ם[16] לא פסק כרב, מדלא מחלק בין בשר העומד למכירה לבין שאר בשר לענין חיוב משום צובע, והיינו כמש"כ[17].

ולומר כדבריך, שהצביעה תהי'[18] דוקא במקום שיש ג"כ נטילת נשמה, אין לזה מקום בסברא. אף שאם היינו יכולים לבסס סברא זו היה בזה ריוח לכמה אקהייתא, ובכללם ג"כ מהא דאין צביעה באוכלין, דהיה אפשר לומר דדוקא בלא צירוף של נטילת נשמה אין צביעה באוכלין אבל ע"י[19] צירופה שפיר דמי. מ"מ[20] אין לזה יסוד שמלאכה שאינה חשובה תפעול עלי'[21] מלאכה אחרת שעמה להחשיבה. ואולי טעמא דאין צביעה באוכלין הוא משום דעיקר הקפידא באוכלין הוא על הטעם ולא על הצבע, ולפ"ז[22] באופן שעיקר הכונה היא הצבע, כה"ג[23] דנ"ד, י"ל[24] שאין בזה כלל משום אין צביעה באוכלין.

הנני מוכרח לקצר מאד, מפני טרדות שונות וקדושת ש"ק[25] והכנתה. יחננו הש"ת[26] לשמחנו בבשורות טובות מהרחוקים והקרובים ויעודדנו בישועתו.

למר קמחי שי' כתבתי עוד הפעם, כי פליאה מאד בעיני מה שלא קבלתי ממנו שום ידיעה בכל משך ימי ראשית השנה, כאשר יאתה לידיד נאמן שכמותו. חוששני אולי ח"ו[27] מצבו דחוק, באופן שיש לו רעיון ע"ד עיכוב חובנו. יזכנו הש"ת לשלמו בכלל כל חובותינו, שיחוס עלינו בחסדו ורחמיו לשלמם כראוי. כתוב נא בפרטיות מכל הנהגתך וסדריך בכל ימי החגים שעברו תל"י[28] לטובה ושיחך ותהלוכתך בבזל.

---

11 ע"ד - על דבר
12 הי' - היה
13 ג"כ - גם כן
14 א"י - ארץ ישראל
15 ע"ה - עליו השלום
16 דהרמב"ם - דרבי משה בן מימון
17 כמש"כ - כמו שכתב
18 תהי' - תהיה
19 ע"י - על ידי
20 מ"מ - מכל מקום
21 עלי' - עליה
22 ולפ"ז - ולפי זה
23 כה"ג - כהאי גוונא
24 י"ל - יש לומר
25 ש"ק - שבת קודש
26 הש"ת - השם יתברך
27 ח"ו - חס ושלום
28 תל"י - תודה לא-ל יתברך

יכונן ד' צעדיך לטובה ולברכה בכל עז ורוב שלו'. והי'[29] זה שלו' וברכות לעד, כנה"י[30] ונפש אביך מצפה אשרך וטובך רוממות קרנך צביונך ותפארתך בכל טוב סלה,

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

29 והי' - והיה

30 כנה"י - כנפשו היקרה